

Yeterlilik Tür Belirleyicisi

Yeterlilik Türü Adı	Doktora Diploması			
Yeterliliği Veren Kuruluş (Sorumlu Kurum)	Yükseköğretim Kurumları			
Yönelim	Genel:	Akademik: X	Meslekî:	
Seviye	TYÇ:	8	AYÇ:	8
Sınıflandırma	ISCO:		ISCED (2013):	
Kategori	Ana: X	Destekleyici:	Birim:	Özel Amaçlı:
Kredi Aralığı ve Programın Normal Süresi	Süre	4 yıl (*)		
	Kredi	240 AKTS(**)		
Program Profili	<p>Lisans yeterliliklerine dayalı on yarıyıl, tezli yüksek lisans yeterliklerine dayalı sekiz yarıyılık programı kapsayan, öğrenciye bağımsız araştırma yapma, bilimsel problemleri, verileri geniş ve derin bir bakış açısı ile irdeleyerek yorum yapma, analiz etme ve yeni sentezlere ulaşmak için gerekli becerileri kazandırmayı amaçlayan bir yükseköğretim programıdır.</p> <p><u>Sanatta Yeterlik:</u> Özgün bir sanat eserinin ortaya konulmasını, müzik ve sahne sanatlarında ise üstün bir uygulama ve yaratıcılığı amaçlayan doktora eşdeğeri bir yükseköğretim programıdır.</p> <p><u>Diş Hekimliğinde Uzmanlık:</u> Sağlık Bakanlığı tarafından düzenlenen esaslara göre yürütülen ve diş hekimlerine belirli alanlarda özel yetenek ve yetki sağlamayı amaçlayan doktora eşdeğer düzeyde eğitimidir.</p> <p><u>Eczacılıkta Uzmanlık:</u> Sağlık Bakanlığı tarafından düzenlenen esaslara göre yürütülen ve eczacılara belirli alanlarda özel yetenek ve yetki sağlamayı amaçlayan doktora eşdeğer düzeyde eğitimidir.</p> <p><u>Tıpta Uzmanlık:</u> Sağlık Bakanlığı tarafından düzenlenen esaslara göre yürütülen ve tıp doktorlarına belirli alanlarda özel yetenek ve yetki sağlamayı amaçlayan doktora eşdeğer düzeyde eğitimidir.</p> <p><u>Veteriner Hekimlikte Uzmanlık:</u> Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından düzenlenen esaslara göre yürütülen ve veteriner hekimlere belirli alanlarda özel yetenek ve yetki sağlamayı amaçlayan doktora eşdeğer düzeyde eğitimidir.</p>			
Öğrenme Ortamı	Öğrenme örgün öğretim şeklinde gerçekleşir. Ayrıca uygulamalı eğitimler yükseköğretim kurumları bünyesindeki araştırma merkezleri ve laboratuvarında yapılmaktadır.			
Öğrenme Kazanımları	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bir öğrenme veya iş alanına ve bunların etkileşim içinde olduğu diğer alanlara ilişkin konularda en ileri düzeyde bilgi ve yeni bilgi üretme yeterliliğine sahiptir. 2. Araştırma ve inovasyonu gerçekleştirme sürecinde kritik problemleri çözmek için gerekli sentez ve değerlendirme yapabilme yetkinliğine sahiptir. 3. Yeni bir düşünce, yöntem, tasarım veya uygulama geliştirir ya da bilinen bir düşünce, yöntem, tasarım veya uygulamayı kendi alanına taşır. 4. Duruma özgü, karmaşık ve disiplinler arası sorunların çözümlenmesini gerektiren ortamlarda liderlik yapar.			

	<ol style="list-style-type: none"> 5. Alanında sahip olduğu bilgi ve becerileri eleştirel bir yaklaşımla değerlendirir, öğrenme gereksinimlerini belirler ve bunları karşılamaya yönelik hayat boyu öğrenme anlayışına sahiptir. 6. Alanındaki mesleki, bilimsel, teknolojik ilerlemeler ile sosyal ve kültürel gelişmeleri takip ederek içinde bulunduğu ekibin hayat boyu öğrenme ihtiyaçlarını belirler, bunların karşılanmasına yönelik politikalar geliştirir ve yaşadığı toplumun bilgi toplumu olma sürecine katkıda bulunur. 7. Mesleki ve akademik alanda yeni fikirlerin ya da süreçlerin geliştirilmesinde özerk, özverili ve yenilikçi davranır. 8. Anadilinde yazılı ve sözlü olarak etkili iletişim kurar ve bir yabancı dili en az Avrupa Dil Portföyü C1 Genel Düzeyi'nde kullanır. 9. Alanına özgü bilişim teknolojilerini en ileri düzeyde kullanır. 10. Alanıyla ilgili uzman veya uzman olmayan kişilerle alanındaki konuları tartışır ve yetkinliğini gösteren etkili bir iletişim kurar. 11. Alanıyla ilgili verilerin toplanması, analiz edilmesi, sonuçlarının duyurulması aşamalarında karşılaşılan sorunların çözümünde akademik ve mesleki etik değerlere uygun davranır ve bu değerlerin gelişimini destekler. 12. Toplumsal sorumluluk bilinciyle sosyal ilişkileri ve bu ilişkileri yönlendiren normları eleştirel bir bakış açısıyla inceler ve bu ilişkilere yönelik politikaların tasarlanmasında liderlik yapar. 13. Temel haklar, kültürel ve evrensel değerler, sosyal adalet ve çevre konularında toplumun bilinçlenmesi için politikalar geliştirir. 14. Sağlıklı yaşam tutum ve davranışlarına sahiptir. 15. Ülkesinin sahip olduğu değerleri, tarihi ve kültürel milli alt yapısını, içinde yaşadığı toplumda doğru olmayı ve doğru sosyal hüviyeti önceler. 16. Ülkesinin sosyal ve ekonomik sorunlarına ülkenin milli stratejilerini dikkate alarak çözüm getiren en ileri düzeyde beceri, tutum ve davranışlara sahiptir. 17. Toplumun örf ve adetlerine riayet eden, topluma has şekil ve özellikleri, milli kültürü, milli birlik ve beraberliği önceleyen ruh ve irade bilincine sahiptir.
Anahtar Yetkinlikler	<p>Aşağıda sıralanan anahtar yetkinliklere en ileri düzeyde sahiptir.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Okuma yazma yetkinliği 2. Çoklu dil yetkinliği 3. Matematiksel yetkinlik ve bilim, teknoloji ve mühendislikte yetkinlik 4. Dijital yetkinlik 5. Kişisel, sosyal ve öğrenmeyi öğrenme yetkinliği 6. Vatandaşlık yetkinliği 7. Girişimcilik yetkinliği 8. Kültürel farkındalık ve ifade yetkinliği
Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ölçme ve değerlendirme yöntemleri; sınav çeşitleri ve bunların ders başarı notuna katkısı, Yükseköğretim Kurulu'nun (YÖK) bu konularda belirlediği temel ilkelere uygun olarak yükseköğretim kurumlarının senatoları tarafından belirlenir. 2. Doktora derecesine sahip olmak için Doktora Yeterlilik Sınavında başarılı olunması ve tez çalışmasının ilgili enstitünün belirleyeceği tez jürisi tarafından başarılı kabul edilmesi gerekir. 3. Ölçme ve değerlendirmede ödev, proje, uygulama, ara sınav ve dönem sonu sınavı gibi farklı yöntemler kullanılır. 4. Öğrenci başarısının değerlendirilmesinde harf'e veya not'a dayalı sistemler kullanılır. 5. Sanatta yeterlikte tez hazırlayan öğrenci, elde ettiği sonuçları, sergi, proje, resital, konser, temsil gibi çalışmasını açıklayan ve belgeleyen metni, ilgili senato tarafından kabul edilen yazım kurallarına uygun biçimde yazarak tez,

sergi, proje, resital, konser, temsil gibi çalışmalarını jüri önünde sözlü olarak savunur.

Yükseköğretim programlarının niteliğinin gözetilmesi için;

- YÖK, yükseköğretim kurumlarında eğitim ve öğretim ile diğer faaliyetlerin planlanması, düzenlenmesi, yönetilmesi ve denetlenmesini yapar.
- YÖK tarafından belirlenen kriterler çerçevesinde hazırlanan yükseköğretim kurumlarına ait “Üniversite İzleme ve Değerlendirme Raporları” her yıl yayımlanır. Bu raporlara göre hazırlanan, yükseköğretim kurumlarına yönelik nicel ve nitel değerlendirmeleri içeren raporlarda YÖK tarafından kamuoyu ile paylaşılır.
- YÖK tarafından vakıf yükseköğretim kurumlarına ait akademik, idari ve mali verileri içeren “Vakıf Yükseköğretim Kurumları Raporu” her yıl yayımlanır. Vakıf yükseköğretim kurumlarına yönelik yapılan nicel ve nitel değerlendirmeleri içeren bu raporlar YÖK tarafından kamuoyu ile paylaşılır.

Yükseköğretimde doktora programlarının kalite güvencesi şu şekilde sağlanır:

1. Öğretim Programlarının Oluşturulması ve Onaylanması: Yükseköğretim kurumlarında lisans bölüm ve programların açılması için gerekli olan asgari standart ve ölçütleri YÖK belirler.

1.1. Yükseköğretim kurumlarında lisans programlarının müfredatı ve her bir programın öğrenciye kazandıracığı öğrenme kazanımlarının neler olacağı, YÖK’ün bu konularda belirlediği temel ilkelere uygun olarak yükseköğretim kurumlarının senatoları tarafından belirlenir.

2. Ölçme-Değerlendirme: Her bir doktora programının öğrenciye kazandıracığı öğrenme kazanımlarının ölçme ve değerlendirmesinin nasıl yapılacağı, YÖK’ün bu konularda belirlediği temel ilkelere uygun olarak yükseköğretim kurumları tarafından hazırlanan öğretim ve sınav yönetmeliğine göre yürütülür.

3. Belgelendirme: Doktora programlarına kayıtlı öğrenciler, yükseköğretim kurumları tarafından belirlenen ders kredilerini ve diğer yükümlülükleri başarı ile tamamlamaları halinde; doktora diploması alır.

4. Öz Değerlendirme-Dış Değerlendirme: Yükseköğretim kurumları, sürekli izleme bağlamında, her yılın başında bir önceki yıla ait “Kurum İç Değerlendirme Raporlarını” Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) tarafından hazırlanan *Bilgi Sistemine* girer. YÖKAK, yükseköğretim kurumlarının *dış değerlendirmesine* ilişkin hazırladığı “Kurumsal Geri Bildirim Raporu”nu kamuoyuyla paylaşılır. Ayrıca, YÖKAK tarafından yetkilendirilen veya tanınan *akreditasyon kuruluşları* tarafından verilen akreditasyon kararları da programların yeterliliklerinin kalite güvencesinin sağlandığını gösterir. YÖKAK mevzuatı gereği belirlenen yeterliliklere ilişkin düzenli gözden geçirme faaliyetleri yapar.

Kalite Güvencesi

Giriş Şartları

1. Lisans veya tezli yüksek lisans diplomasına sahip olmak.
2. Usul ve esasları YÖK tarafından belirlenen, başvuru programının puan türünde YÖK tarafından belirlenen minimum puandan az olmamak koşuluyla ilgili yükseköğretim kurumunun senato kararı ile belirlenecek olan Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından yapılan merkezi sınav puanına sahip olmak.
3. Güzel sanatlar fakültelerinin ve konservatuvarların sadece özel yetenek sınavı ile öğrenci kabul eden programlarının enstitülerdeki anabilim ve anasanat dallarına öğrenci kabulünde ÖSYM tarafından yapılan merkezi sınav puanı aranmaz.
4. Usul ve esasları YÖK tarafından belirlenen, ÖSYM tarafından yapılan Yabancı Dil sınavlarından ilgili yükseköğretim kurumunun senato kararı ile

	<p>belirlenecek minimum puanı ya da ÖSYM tarafından eşdeğerliği kabul edilen uluslararası yabancı dil sınavlarından bu puan muadili bir puan almış olmak.</p> <p>5. Usul ve esasları YÖK tarafından belirlenen, lisansüstü eğitim ve öğretimde öğrenci kabulüne ilişkin yükseköğretim kurumu senatosu/enstitüsü tarafından belirlenen şartları sağlamış olmak.</p> <p>6. Tıp, diş hekimliği, veteriner, eczacılık fakülteleri ile hazırlık sınıfı hariç en az on yarıyıl süreli lisans diplomasına veya Sağlık Bakanlığınca düzenlenen esaslara göre bir laboratuvar dalında kazanılan uzmanlık yetkisine sahip olmak.</p>
Yeterliliği Kazanma Şartları	<p>1. Tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için 240 AKTS ders kredisinden az olmamak üzere asgari yedi ders, seminer, yeterlilik sınavı ve tez çalışmasını başarmak; varsa ilgili yükseköğretim kurumu senatosunun/enstitüsünün belirlemiş olduğu diğer yükümlülükleri yerine getirmek.</p> <p>2. Lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için 300 AKTS ders kredisinden az olmamak üzere asgari on dört ders, seminer, yeterlik sınavı ve tez çalışmasını başarmak; varsa ilgili yükseköğretim kurumunun belirlemiş olduğu diğer yükümlülükleri yerine getirmek.</p> <p>3. Doktora programlarına kabul edilen öğrencilerden lisans veya yüksek lisans derecesini kabul edildikleri doktora programından farklı alanlarda almış olanlar ile lisans veya yüksek lisans derecesini kabul edildikleri yükseköğretim kurumu dışındaki yükseköğretim kurumlarından almış olan doktora programı adayları için eksikliklerini gidermek amacıyla en çok iki yarıyılık bilimsel hazırlık programı uygulanabilir.</p>
İlerleme İmkânları	
Yeterliliğin Yasal Dayanağı	<p>1. 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu</p> <p>1.1. Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği</p> <p>2. 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu (Ek Madde-35)</p> <p>2.1. Yükseköğretim Kalite Güvencesi ve Yükseköğretim Kalite Kurulu Yönetmeliği</p> <p>3. Eczacılıkta Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliği</p> <p>4. Tıpta ve Diş Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliği</p> <p>5. Veteriner Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliği</p>

(*) 20 Nisan 2016 tarihli 29690 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği”nin 17. Maddesinin 1’inci fıkrası kapsamında doktora programı, bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için kayıt olduğu programa ilişkin derslerin verildiği dönemden başlamak üzere, her dönem için kayıt yaptırıp yaptırmadığına bakılmaksızın sekiz yarıyıl olup azami tamamlama süresi on iki yarıyıl; lisans derecesi ile kabul edilenler için on yarıyıl olup azami tamamlama süresi on dört yarıyıldır.

(**) Doktora programı, tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için en az 240 AKTS kredisinden oluşurken, lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için de en az 300 AKTS kredisinden oluşur.